

РЕСУРСИ, ПОДХОДЯЩИ ЗА ПО-ГОЛЕМИ УЧЕНИЦИ (16+)

С порастването тийнейджърите започват да водят по-независим живот. Става все по-важно да са наясно с дългосрочните последици от нарущаването на закона и с това как да се забавляват и в същото време да са в безопасност, докато навършат 18г., а и след това. Някои младежи придобиват книжка за мотопед след 16г., а книжка за автомобил в последния гимназиален клас.

Затова в този раздел ще намерите материали за тази преходна възраст, които да използвате заедно с информационните листове в част „**Алкохолни единици и препоръки за отговорна консумация**“ и „**Алкохолът и законът**“ (за последните класове на средното образование).

- **Защо не трябва да шофирате в нетрезво състояние**
(материалът е страниран и подгответен за разпечатване във вид на листовка А4; при възможност разпечатайте и раздайте на ученици 11-12 клас)
- **Да ли „ОТРОВЯТ“ питието**
(материалът е страниран и подгответен за разпечатване във вид на листовка А4; при възможност разпечатайте и раздайте на ученици 11-12 клас)
- Често задавани въпроси
- Извадки от закони, в които се третира употребата на алкохол на територията на Република България.

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ШОФИРАНЕТО В НЕТРЕЗВО СЪСТОЯНИЕ

Някои от Вас може би скоро ще тръгнат по пътищата с мотопед. Тъй като алкохолът влияе на времето за реакция, поглед и координация, съществува законово ограничение за управление автомобил след употреба на на алкохол, което се основава на концентрацията или **СЪДЪРЖАНИЕ НА АЛКОХОЛ В КРЪВТА (САК)**.

Какво е САК?

Количество алкохол в кръвта Ви се нарича **съдържание на алкохол в кръвта** или **САК**. Вашият САК зависи от това колко пиете. Колкото повече пиете, толкова по-висок е вашият САК. Но има и много други фактори, които влияят върху Вашия САК.

Как се измерва САК?

САК може да се измери с техническо средство или чрез анализ на кръвна проба. САК е равен на броя на грамовете алкохол в 100 мл кръв. **САК** (концентрацията на алкохол в кръвта), изразена в "на хиляда", означава "грам на литър". Управлението на МПС със САК над 0,5 на 1000 се наказва от Закона.

Консумация на алкохол и храна

Наличието на храна в стомаха не спира напиването, но забавя скоростта, с която алкохолът преминава в кръвообращението. Много различни фактори могат да повлияват на САК, включително:

- Вашият пол;
- дали пиете на празен стомах;
- дали пиете бързо;
- индивидуални разлики (височна, тегло, метаболизъм);
- алкохолният градус на напитката;
- вида напитка, който пиете (газирани напитки се усвояват най-бързо);
- размерът на чашата (може да мислите, че пиете по една напитка, но всъщност е важно колко алкохолни единици има в нея);
- времето от последната Ви напитка (тялото може да разгради само около 1 алкохолна единица на час. И когато мислите, че всичко вече е минало, вашият САК все още може да е повишен, защото алкохолът изисква време, за да се абсорбира).

Още за индивидуалните разлики

Може да имате по-висок или по-нисък САК от човек, който е употребил същото количество алкохол поради променливи като:

- дали сте с по-едро или по-дребно телосложение;
- дали сте жена или мъж;
- пропорцията на телесните Ви мазнини (телесните мазнини абсорбират алкохол);
- Вашият метаболизъм (повлиян от диета, храносмилане, фитнес, емоционално състояние, хормонален цикъл, време на деня, година и т.н.).

Употребата на лекарства няма да повлияе на САК, но може да „замаскира“ ефекта на алкохола, като Ви накара да се почувстувате по-трезв, отколкото сте в действителност. Редица фактори може да доведат до това жена да има по-висок САК от мъжа дори ако е изпила същия брой напитки. Мъжете произвеждат по-голямо количество от защитния ензим, който разгражда алкохола, отколкото жените.

Време за преценка

Ефектът на алкохола върху мозъка забавя времето за реакция на човек - отнема повече време, за да се реагира на опасностите. Така че, ако котка се затича пред кола или мотоциклет, забавянето между погледа Ви и поставянето на крака върху спирачката е по-голямо след употреба на алкохол. Изминатото допълнително разстояние през това време се нарича вашето „разстояние за мислене“. Всяка напитка може да увеличи „разстоянието за мислене“ с 20%.

Шофиране

Рисъкт някой да попадне в злополука, се увеличава:

- два пъти за водачи със САК над 0,5/1000;
- четири пъти за водачи със САК до 0,1/1000;
- двадесет пъти за водачи със САК до 1,5/1000.

Шофьорите, които са употребили алкохол, обикновено подценяват разстоянието и скоростта на други превозни средства на пътя. Зрението им се размътва, а времето за реакция се забавя още повече. Шофьорите, които са консумирали алкохол, надценяват способностите си.

Не се изкушавайте

Ако превишите границата от 0,5/1000 концентрация на алкохол в кръвта и шофирате, ще бъдете наказани. Противозаконно е пълнолетен човек да шофира с повече над 0,5/1000 концентрация на алкохол в кръвта. Наказанията са: лишаване от право да се управлява МПС, глоба и отнемане на контролни точки. А ако след употреба на алкохол причиниш ПТП с пострадал участник в движението по пътищата, ще бъдеш съден и може да бъдеш лишен от свобода. Причиняването на тежка злополука или смърт чрез шофиране в нетрезво състояние означава до 15 години затвор и две години забрана за шофиране! Освен това се заплаща обезщетение на пострадалите, плащат се нанесените щети, както и за различни адвокатски услуги.

Но въпреки закона, никога не бихте си простили, ако нараните някого сериозно;

И накрая ... никога не приемайте до дома да Ви закара някой, за когото подозирате, че е пил преди да шофира. Направете всичко възможно, за да го убедите да не шофира - може да спасите живота му или този на някой друг.

ДА ТИ “ОТРОВЯТ” ПИТИЕТО

Всяка година различни хора стават жертви на “отравяне” на напитката, в която без знанието на консуматора се добавят алкохол и/или наркотик.

“Отравянето” на напитки може да е свързано със сексуално посегателство и/или грабеж, а може и да няма мотив. Силването обаче на каквато и да е субстанция в чужда напитка без знанието на пиещия е незаконно и хората, които правят това, може да бъдат подведени под отговорност, обвинени, глобени или дори да попаднат в затвора.

Какво значи „Да ти отровят питието“?

Общественото схващане е, че “отравянето” на напитки се ограничава до разтваряне на наркотици в алкохолна напитка. Освен това обаче, „отравянето“ на напитки може да включва:

- Поставяне на алкохол в безалкохолна напитка;
- Добавяне на допълнителен алкохол към друга алкохолна напитка;
- Поставяне на медикаменти или наркотици в алкохолна или безалкохолна напитка.

Как да предотвратим “отравянето” на напитки?

- Ходете на купон с приятели, на които вярвате. Предварително обсъдете как ще се грижите един за друг, докато сте на купона.
- Купувайте си лично напитките и гледайте как барманът ги приготвя пред Вас; Избягвайте да пиете твърде много алкохол особено в непозната ситуация - това може да увеличи опасността от „отравяне“ на питието и да Ви въвлече в още по-рискова ситуация.
- Не приемайте никакви почерпки с храна и напитки от непознати, особено ако не е напитката, която сте поръчали.
- Не сваляйте очи от питието си. Ако трябва да напуснете масата (например, за да отидете до тоалетната), помолете доверен приятел да наблюдава напитките.
- Купувайте питиета, които се предлагат в бутилки. Носете бутилката със себе си, когато отивате до тоалетната или докато танцувате.
- Не консумирайте напитката си, ако се съмнявате, че може да е „отровена“. Обсъдете своите притеснения с приятел или с домакина.
- Информирайте незабавно сервитьора или домакина, ако видите или подозирате, че някой е „отровил“ питието Ви;
- Ако сте зад граница, винаги имайте на разположение телефон, чрез който да се обадите за помощ. „Отравянето“ на питиета е глобален проблем.

- Ако искате да приемете предложената Ви напитка, отидете с този, който Ви черпи до бара и вземете питието от бармана сами.

Симптоми за консумирана „отровена“ напитка

Може въобще да не разберете, че напитката Ви е била „подправена“. Веществата, използвани за отравяне на напитки, често са без цвят и мирис. Симптомите на „отравянето“ зависят от много фактори като веществото, дозата, височината и теглото Ви и колко алкохол сте консумирали вече.

Симптомите може да са:

- чувство на задух или сънливост;
- чувство за опиянение и безсилie;
- затруднения в говора;
- загуба на задръжки;
- загуба на съзнание;
- психическо объркане или загуба на памет;
- халюцинация или параноя;
- гадене и повръщане;
- припадъци;
- необичайно дълъг или тежък махмур-лук.

Какво да направим, ако напитката ни е „отровена“

- Ако подозирате, че напитката Ви е „отровена“, заради смущение или притеснение не пренебрегвайте сигналите. **Кажете на управителя/сервитьора или домакина какво се случва и ако може, запазете питието за доказателство в полицията!!!**
- Ако сте свидетел, че са „отровили“ напитката на Ваш приятел, отведете го на безопасно място и останете с него до оказването на помощ.
- Ако състоянието му се влоши, извикайте Спешна помощ. Обяснете на медицинския екип, че напитката е била „отровена“.
- Съобщете в полицията за инцидента възможно най-скоро. Експертите ще трябва да вземат проби от кръв и урина. Повечето лекарства напускат тялото в рамките на 72 часа след приема, така че е важно приятелят Ви (или ако се случва с Вас – Вие) да бъде тестван възможно най-скоро.
- Ако „отравянето“ на напитката се случи по време на среща, можете да станете жертва на сексуално насилие

**ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПОТЪРСЕТЕ
МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ
И СЪОБЩЕТЕ В ПОЛИЦИЯТА!**

ИЗВАДКИ ОТ ЗАКОНИ, ТРЕТИРАЩИ НЕПРАВОМЕРНАТА И/ИЛИ ПРЕКОМЕРНА УПОТРЕБА НА АЛКОХОЛ

Важно! Извадките от законите и наредбите са актуални към датата на отпечатване на пособието. Авторите не носят отговорност за извършени от законодателя промени след отпечатването.

ЗАКОН ЗА ЗДРАВЕТО

Чл. 54. Забранява се продажбата на алкохолни напитки на:

1. лица под 18 години;
2. лица в пияно състояние;
3. територията на детските градини, училищата, общежитията за ученици, лечебните заведения;
4. спортни прояви;
5. обществени мероприятия, организирани за деца и ученици.

Чл. 55. (1) Забранява се пряката реклама на спиртни напитки.

(2) Непряката реклама на спиртни напитки и рекламата на вино и бира не може:

1. да е насочена към лица под 18-годишна възраст, както и да се излъчва в предавания или да се публикува в печатни издания, предназначени за тях;
2. да използва лица под 18-годишна възраст като участници;
3. да свързва употребата на алкохолни напитки със спортни и физически постижения или с управление на превозни средства;
4. да съдържа неверни твърдения относно полза за здравето, социално или сексуално благополучие или да представя въздържанието или умереността в отрицателна светлина.
5. Непряката реклама на спиртни напитки не може да се излъчва в радио- и телевизионни предавания преди 22,00 часа.

ЗАКОН ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Чл. 45. (1) Който продава алкохолни напитки или тютюневи и свързани с тях изделия на деца, се наказва с глоба или имуществена санкция от 2000 до 4000 лв., ако не подлежи на по-тежко административно наказание по специален закон или деянието не съставлява престъпление. При повторно нарушение се предприемат принудителни мерки за временно спиране на дейността за определен срок, но не по-дълъг от една година.

Чл. 56. (1) Специализирана закрила на деца на обществени места се осигурява от органите на Министерството на вътрешните работи, дирекциите "Социално подпомагане", кметовете, регионалните управления на образоването на Министерството на образоването и науката, регионалните здравни инспекции и от собствениците, наемателите и ползвателите на търговски обекти, кина и театри, както и от организаторите на обществени прояви.

(2) Специализирана закрила на деца на обществени места се осъществява при условия и по ред, определени с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавната агенция за закрила на детето.

(3) Забранява се предлагането и продажбата на алкохолни напитки, тютюневи и свързани с тях изделия на деца.

ЗАКОН ЗА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД

Чл. 13.

(1) Ръководителят по сигурността и безопасността на спортното мероприятие организира пропускането на привържениците на различните отбори през различни входове на спортния обект, като осъществява контрол за:

1. правото на достъп;
2. недопускане влизането на лица и внасянето на забранени предмети и вещества по чл. 20 и 21;
3. недопускане на лица с наложена принудителна административна мярка забрана за посещение на спортни мероприятия в страната и в чужбина.

(2) На територията на спортната зона не се допускат:

1. лица, които отказват да бъдат проверени;
2. лица без лична карта;
3. лица, които отказват да изпълняват създадения ред и условия за влизане и пребиваване в спортния обект;
4. лица, в които се откроят предмети и вещества, чието внасяне на територията на спортната зона и спортния обект е забранено;
5. лица, употребили алкохол или под въздействие на наркотични или други упойващи вещества, както и такива във видимо неадекватно или агресивно състояние, неможещи да контролират поведението си;

Чл. 15.

(1) Забранява се продажбата и предлагането на алкохолни напитки в спортната зона в деня на спортното мероприятие и до три часа след неговото приключване.

(2) Организаторите на спортни мероприятия предприемат мерки за недопускане продажбата и предлагането на алкохолни напитки в спортния обект, както и на напитки в твърди опаковки в деня на спортното мероприятие.

НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС

Чл. 193. (1) Който опие с алкохолни напитки лице, ненавършило 18-годишна възраст, или невменяем, се наказва с лишаване от свобода до шест месеца или с глоба до петстотин лева.

(2) Който продаде алкохолна напитка на лице, ненавършило 18-годишна възраст, или невменяем за лична употреба, се наказва с глоба до хиляда лева и пробация, а ако върши това системно - с лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева.

Чл. 342. (1) Който при управяване на ... моторно превозно средство ... наруши правилата за движение, като допуска причиняването на телесна повреда или смърт на другого, се наказва с лишаване от свобода до две години или с пробация.

(3) Ако с деяния по предходните алинеи умишлено са причинени смърт, телесна повреда или значителни имуществени вреди на другого, наказанието е:

в) при причиняване на смърт на едно или повече лица със или без последиците по букви "а" и "б" - лишаване от свобода от десет до двадесет години, а в особено тежки случаи - от петнадесет до двадесет години или дожivotен затвор.

(4) В случаите по алинея 3, букви "а" и "б" съдът лишава виновния от правата по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7. В случаите по буква "в" лишаването от тези права е завинаги.

Чл. 343. (1) Когато с деяния по предходния член по непредпазливост са причинени:

б) тежка или средна телесна повреда, независимо дали са настъпили последиците по буква "а",

наказанието е лишаване от свобода до четири години за тежка телесна повреда и до три години или пробация за средна телесна повреда;

в) смърт, независимо дали са настъпили последиците по буква "а", наказанието е лишаване от свобода от две до шест години, а в особено тежки случаи - лишаване от свобода от три до десет години.

(3) Ако деянието е извършено в пияно състояние или след употреба на наркотични вещества или техни аналоги или от него е настъпила телесна повреда или смърт на повече от едно лице, или деецът е избягал от местопроизшествието, или е управлявал, без да има необходимата правоспособност, или на пешеходна пътека наказанието е:

а) при тежка или средна телесна повреда - лишаване от свобода от една до шест години, а в особено тежки случаи - лишаване от свобода от две до десет години;

б) при смърт - лишаване от свобода от три до петнадесет години, а в особено тежки случаи - лишаване от свобода от пет до двадесет години.

(4) Наказанието по буква "б" на предходната алинея се налага и когато е настъпила смърт на едно или повече лица и телесна повреда на едно или повече лица.

Чл. 343а. (1) Ако деецът след деянието по предходния член е направил всичко, зависещо от него за оказване помощ на пострадалия или на пострадалите, наказанието е:

а) по ал. 1, буква "б" - лишаване от свобода до три години при тежка телесна повреда и лишаване от свобода до две години или пробация при средна телесна повреда;

б) по ал. 1, буква "в" - лишаване от свобода до четири години;

Чл. 343б. Който управлява моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта си над 1,2 на хиляда, установено по надлежния ред, се наказва с лишаване от свобода от една до три години и с глоба от двеста до хиляда лева.

(2) Който управлява моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта си над 0,5 на хиляда, установено по надлежния ред, след като е осъден с влязла в сила присъда за деянието по ал. 1, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с глоба от петстотин до хиляда и петстотин лева.

(3) Който управлява моторно превозно средство след употреба на наркотични вещества или техни аналоги, се наказва с лишаване от свобода от една до три години и с глоба от петстотин до хиляда и петстотин лева.

(4) Ако деянието по ал. 3 е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода от една до пет години и глоба от петстотин до хиляда и петстотин лева.

Чл. 343в. (1) Който управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на наказанието лишаване от право да управлява моторно превозно средство, след като е наказан за същото деяние по административен ред, се наказва с лишаване от свобода до три години и с глоба от двеста до хиляда лева.

Чл. 343г. Във всички случаи на чл. 343, 343а, 343б и 343в, ал. 1 съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точка 7 и може да постанови лишаване от право по точка 6.

Чл. 346. (1) Който противозаконно отнеме чуждо моторно превозно средство от владението на другого без негово съгласие с намерение да го ползва, се наказва с лишаване от свобода от една до осем години.

(2) Наказанието е лишаване от свобода от една до десет години, ако:

2. деянието е извършено в пияно състояние или повече от два пъти, или повторно.

(4) В случаите на предходните алинеи съдът постановява лишаване от право да се управлява моторно превозно средство.

ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА

Чл. 5. (3) На водача на пътно превозно средство е забранено:

1. да управлява пътно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или след употреба на наркотични вещества или техни аналоги.

Чл. 102. На водача, собственика или упълномощения ползвател на моторно пътно превозно средство се забранява да предоставя моторното превозно средство:

1. на водач, който е с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или е употребил наркотични вещества или техни аналоги, или на лице, което не е правоспособен водач или не притежава съответното свидетелство за управление, валидно за категорията, към която се отнася моторното превозно средство.

Чл. 123. (1) Водачът на пътно превозно средство, който е участник в пътнотранспортно произшествие, е длъжен:

- e) да не консумира алкохолни напитки до пристигането на контролните органи.

Чл. 125. Службите за контрол на Министерството на вътрешните работи посещават задължително мястото на пътнотранспортното произшествие, когато:

5. има съмнение, че участник в произшествието е с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или е употребил наркотични вещества или техни аналоги, или не притежава необходимите права за управление на моторно превозно средство.

Чл. 165. (2) При изпълнение на функциите си по този закон (Закона за движението по пътищата, б.а.) определените от министъра на вътрешните работи служби:

3. не допускат управлението на моторно превозно средство от водач, който управлява моторно превозно средство, без да притежава съответното свидетелство за управление и/или е употребил алкохол с концентрация в кръвта над 0,5 на хиляда и/или наркотични вещества или техни аналоги;

9. не допускат управлението на моторно превозно средство от водач, който откаже да му бъде извършена проверка с техническо средство за установяване употребата на алкохол и/или с тест за установяване употребата на наркотични вещества или техни аналоги, или не изпълни предписанието за изследване с доказателствен анализатор, показващ концентрацията на алкохол в кръвта чрез измерването му в издишания въздух и отчитащ съдържанието на алкохол в горните дихателни пътища, или за медицинско изследване и вземане на биологични преби за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта му и/или за употребата на наркотични вещества или техни аналоги; в случай че при осъществяването на контрол с техническо средство или тест е установена концентрация на алкохол над 1,2 на хиляда и/или употреба на наркотични вещества или техни аналоги, длъжностното лице от службата за контрол съпровожда лицето до мястото за извършване на медицинско изследване и вземане на биологични преби за химическо изследване.

Чл. 171. За осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения се прилагат следните принудителни административни мерки:

1. временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство на водач:

a) за когото видимо се установи, че не отговаря на медицинските или психологическите изисквания - до отпадане на основанието за това;

b) който управлява моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда, установена с медицинско и химическо лабораторно изследване или с изследване

с доказателствен анализатор, или с друго техническо средство, определящо съдържанието на алкохол в кръвта чрез измерването му в издишания въздух, или след употреба на наркотични вещества или техни аналоги, установена с медицинско и химико-токсикологично лабораторно изследване или с тест, както и който откаже да бъде проверен с техническо средство или с тест, изследван с доказателствен анализатор или да даде биологични пробы за химическо изследване и/или химико-токсикологично лабораторно изследване - до решаване на въпроса за отговорността му, но за не повече от 18 месеца; при наличие на изследване от кръвна проба или изследване с доказателствен анализатор по реда на чл. 174, ал. 4 установените стойности са определящи;

2а. прекратяване на регистрацията на пътно превозно средство на собственик, който управлява моторно превозно средство:

б) с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или е употребил наркотични вещества или техни аналоги, както и при отказ да му бъде извършена проверка с техническо средство и/или с тест за установяване концентрацията на алкохол и/или употребата на наркотични вещества или техни аналоги, или не изпълни предписанието за изследване с доказателствен анализатор или за медицинско изследване и вземане на биологични пробы за извършване на химическо и/или химико-токсикологично лабораторно изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта му и/или за употреба на наркотични вещества или техни аналоги - за срок от 6 месеца до една година.

Чл. 172а.

(1) Разходите за извършване на медицинско изследване, за вземане на биологични пробы и за извършване на химическо изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта и/или химико-токсикологично изследване за установяване на употребата на наркотични вещества или техни аналоги са за сметка на лицето, за което с техническо средство е установена концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или с тест е установена употреба на наркотични вещества или техни аналоги или което е отказало извършването на проверка с техническо средство или тест.

(2) Разходите по ал. 1 са за сметка на ведомството, чийто орган е назначил изследването, когато извършената проба с техническо средство или тест е некачествена или невалидна или физическото състояние на лицето не позволява извършване на проверка с техническо средство или тест и при извършването на химическо или химико-токсикологично изследване не е установена концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или употреба на наркотични вещества или техни аналоги.

Чл. 174

(1) Наказва се с лишаване от право да управлява моторно превозно средство, трамвай или самоходна машина, който управлява моторно превозно средство, трамвай или самоходна машина с концентрация на алкохол в кръвта, установена с медицинско и химическо изследване и/или с техническо средство, определяща концентрацията на алкохол в кръвта чрез измерването му в издишвания въздух:

1. над 0,5 на хиляда до 0,8 на хиляда включително - за срок от 6 месеца и глоба 500 лв.;
2. над 0,8 на хиляда до 1,2 на хиляда включително - за срок от 12 месеца и глоба 1000 лв.

(1) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно, наказанието е лишаване от право да управлява моторно превозно средство, трамвай или самоходна машина за срок от една до три години и глоба от 1000 до 2000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2017 г., в сила от 26.09.2017 г.) Водач на моторно превозно средство, трамвай или самоходна машина, който откаже да му бъде извършена проверка с техническо средство за установяване употребата на алкохол в кръвта и/или с тест за установяване употребата на наркотични вещества или техни аналоги или не изпълни предписанието за изследване с

доказателствен анализатор или за медицинско изследване и вземане на биологични пробы за химическо лабораторно изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта му, и/или химико-токсикологично лабораторно изследване за установяване на употребата на наркотични вещества или техни аналоги, се наказва с лишаване от право да управлява моторно превозно средство, трамвай или самоходна машина за срок от две години и глоба 2000 лв.

(4) Редът, по който се установява концентрацията на алкохол в кръвта на водачите на моторни превозни средства, трамваи или самоходни машини и/или употребата на наркотични вещества или техни аналоги, се определя с наредба на министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи и министъра на правосъдието.

(5) По реда на наредбата по ал. 4 се установява и концентрацията на алкохол в кръвта на участниците в пътнотранспортни произшествия и/или употребата на наркотични вещества или техни аналоги.

Чл. 177. Наказва се с глоба от 100 до 300 лв.:

2. който управлява моторно превозно средство, без да е правоспособен водач, без да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него моторно превозно средство, или след като е загубил правоспособност по реда на чл. 157, ал. 4, или след като свидетелството му за управление на моторно превозно средство е временно отнето по реда на чл. 171, т. 1 или 4 или по реда на чл. 69а от Наказателно-процесуалния кодекс, или е обявено за невалидно, тъй като е изгубено, откраднато или повредено;
3. собственик, длъжностно лице или водач, който допуска или предоставя управлението на моторно превозно средство на лице, което:
- б) е с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или е употребило наркотични вещества или техни аналоги;

ЗАКОН ЗА РАДИОТО И ТЕЛЕВИЗИЯТА

Чл. 75. (1) Търговските съобщения трябва ясно да се разпознават като такива. Скритите търговски съобщения са забранени.

(2) Скрито търговско съобщение е представянето с думи, звук или картина на стоки, услуги, наименование, търговска марка или дейности на производител на стоки или доставчик на услуги в предавания, когато с това представяне доставчикът на медийни услуги цели осигуряването на реклама и то би могло да подведе аудиторията по отношение на своята същност, особено ако е направено срещу възнаграждение или подобно заплащане.

(3) Производителите на стоки и доставчиците на услуги не могат да оказват влияние върху редакционното съдържание.

(4) В търговските съобщения не трябва да се използват техники, действащи върху подсъзнанието. Техники за подсъзнателни внушения са индиректни методи, които не са обозначени като търговски съобщения и не се разпознават от аудиторията като такива, но могат да формират подсъзнателна психическа реакция и нагласа в аудиторията към представяните стоки и услуги.

- (5) Търговските съобщения не трябва да:
 1. засягат човешкото достойнство;
 2. включват или насърчават каквото и да са прояви на дискриминация, основана на признания като пол, раса или етнически произход, националност, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация;
 3. насърчават поведение, което застрашава здравето или безопасността;
 4. насърчават поведение, което сериозно засяга опазването на околната среда.
- (6) Забраняват се всички форми на търговски съобщения за цигари и други тютюневи изделия.

(7) Търговските съобщения за алкохолни напитки не трябва да са насочени специално към деца и не могат да насърчават прекомерната употреба на такива напитки.

(8) Забраняват се търговските съобщения за лекарствени продукти, които се отпускат само по лекарско предписание, или за лечение, което се назначава само по лекарско предписание, с изключение на случаите по чл. 248 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

(9) Търговските съобщения не трябва да:

1. създават опасност за физическа или морална вреда на децата;
2. убеждават пряко децата да закупят или да вземат под наем продукт или услуга, използвайки тяхната неопитност или доверчивост;
3. насърчават децата пряко да убедят родителите си или други лица да закупят рекламираните стоки или услуги;
4. злоупотребяват със специалното доверие, което децата имат в своите родители, учители или други лица;
5. показват безпричинно децата в опасни ситуации.

(10) Аудио-визуалните търговски съобщения и търговските съобщения в радиоуслуги не трябва да се излъчват със сила на звука, по-голяма от силата на звука на останалата част от програмата.

Чл. 88. Рекламата и телевизионният пазар за алкохолни напитки не трябва да:

1. бъдат насочени конкретно към деца или, в частност, да представят деца, употребяващи тези напитки;
2. правят връзка между употребата на алкохол и по-високи постижения или управлението на моторни превозни средства;
3. създават впечатлението, че употребата на алкохол допринася за социален или сексуален успех;
4. съдържат твърдения, че алкохолът има терапевтични качества или че има стимулиращ или успокояващ ефект, или че може да решава лични конфликти;
5. насърчават прекалената употреба на алкохолни напитки или да представят въздържанието или умереността в отрицателна светлина;
6. подчертават, че високото алкохолно съдържание е положително качество на напитките.

НАРЕДБА № 1 ОТ 19 ЮЛИ 2017 Г. ЗА РЕДА ЗА УСТАНОВЯВАНЕ КОНЦЕНТРАЦИЯТА НА АЛКОХОЛ В КРЪВТА И/ИЛИ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА ИЛИ ТЕХНИ АНАЛОЗИ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 81 ОТ 2018 Г.)

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2018 г.) С тази наредба се урежда редът, по който се установява концентрацията на алкохол в кръвта на водачите на моторни превозни средства (МПС), трамваи или самоходни машини и/или употребата от тези водачи на наркотични вещества или техни аналоги.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2018 г.) По реда на тази наредба се установява и концентрацията на алкохол в кръвта на участници в пътнотранспортни произшествия и/или употребата от тях на наркотични вещества или техни аналоги.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2018 г.) Концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества или техни аналоги се установява чрез използване съответно на технически средства, тестове, медицински, химически или химико-токсикологични изследвания.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 81 от 2018 г.) Техническите средства, с които се установява концентрацията на алкохол в кръвта, се определят със заповед на министъра на вътрешните работи, след като бъдат одобрени по реда на Закона за измерванията.

(5) Тестовете, с които се установява употребата на наркотични вещества или техни аналоги, се определят със заповед на министъра на вътрешните работи.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Алкохол" е етилов алкохол.

4. "Тест за проверка за установяване употребата на наркотични вещества или техни аналоги" е средство за установяване по химичен или имуноаналитичен метод наличието на наркотични вещества или техни аналоги в орална течност (слюнка).

5. "Концентрация на алкохол в кръвта, изразена в "на хиляда" означава "грам на литър". Лабораториите, използващи методи, определящи концентрацията на алкохол в кръвта в милиграм на грам, преизчисляват резултата чрез умножение с коефициент 1,055.

НАРЕДБА № IZ-2539 ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2012 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ МАКСИМАЛНИЯ РАЗМЕР НА КОНТРОЛНИТЕ ТОЧКИ, УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОТНЕМАНЕТО И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО ИМ, СПИСЪКА НА НАРУШЕНИЯТА, ПРИ ИЗВЪРШВАНЕТО НА КОИТО ОТ НАЛИЧНИТЕ КОНТРОЛНИ ТОЧКИ НА ВОДАЧА, ИЗВЪРШИЛ НАРУШЕНИЕТО, СЕ ОТНЕМАТ ТОЧКИ СЪОБРАЗНО ДОПУСНАТОТО НАРУШЕНИЕ, КАКТО И УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ОБУЧЕНИЕ

Чл. 2. (1) Максималният размер на контролните точки за отчет на извършваните нарушения на Закона за движението по пътищата (ЗдвП) е 39.

(2) При първоначално издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство притежателят му получава 26 контролни точки за отчет на извършваните от него нарушения на ЗдвП.

(3) След придобиване на 24 месеца стаж като водач на моторно превозно средство притежателят на свидетелството за управление на моторно превозно средство получава допълнително 13 контролни точки за отчет на извършваните от него нарушения на ЗдвП.

Чл. 3. (1) Контролни точки се отнемат въз основа на влязло в сила наказателно постановление.

(2) При налагане на наказания за нарушенията, посочени в тази наредба, в наказателното постановление се отбелязват броят на отнетите и броят на оставащите контролни точки.

Чл. 6. (1) За нарушения на Закона за движението по пътищата на водачите на МПС се отнемат контролни точки, както следва:

1. за управление на МПС, трамвай или самоходна машина с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда до 1,2 на хиляда включително, установена с медицинско изследване и/или с техническо средство, определящо съдържанието на алкохол в кръвта чрез измерването му в издишвания въздух (чл. 174, ал. 1 ЗдвП) – 10 контролни точки;

2. когато нарушението по т. 1 е извършено повторно (чл. 174, ал. 2 ЗдвП) - 15 контролни точки;

3. за отказ на водач, който управлява МПС, трамвай или самоходна машина, да му бъде извършена проверка с техническо средство за установяване употребата на алкохол и/или наркотични вещества или техни аналоги или не изпълни предписанието за медицинско изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта му и/или употребата на наркотични вещества или техни аналоги (чл. 174, ал. 3 ЗдвП) – 12 контролни точки.

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

Какво е алкохол?

Другото име на алкохола е етанол или етилов алкохол. Алкохолът има също много неформални имена като напитка, чаша, питие и др. Съществуват и много различни видове алкохолни напитки (например бира, ликър, вино, спиртни напитки и сайдер), но всички те съдържат етанол или това, което ние наричаме „алкохол“.

Етанолът се получава чрез естествен процес, при който дрождите превръщат в алкохол захарта в плодовете, зърнените храни и захарната тръстика. Чистият алкохол е летлива, безцветна и бистра течност. Процесът, използван за приготвянето му, се нарича ферментация.

Ферментацията е

Алкохолът се образува, когато дрождите се хранят със захар. Тези мънички организми растат и катализират процеса на ферментацията. В процеса на хранене дрождите разграждат захарта до въглероден диоксид (двуокис) и алкохол.

захар = енергия + алкохол + въглероден диоксид (двуокис)

За различните алкохолни напитки

При производството на вино дрождите действат върху захарта в смачканото грозде. Различните видове грозде придават различни вкусове и цветове на вината. При направата на ракия се използват грозде или други плодове като сливи, круши, дюли. Бирата се произвежда от малцово зърно - обикновено ечемик - към което е добавен хмел за аромат.

ферментация

грозде	вино
хмел, ечемик	бира

Количеството алкохол в напитките може да се увеличи чрез процес, наречен дестилация. Така се произвеждат спиртни напитки като ракия, уиски, джин, водка, коняк и ром, които по стандарт съдържат около 40% чист алкохол. При този процес водата и алкохолът се отделят, чрез кипене,

което води до по-високи концентрации на алкохол.

Защо е противозаконно да се купува алкохол за лица под 18 години или да им се сервира алкохол у дома?

Законите регулират закупуването и консумацията на алкохол в повечето страни по света. В повечето европейски страни, както и в България, разрешената възраст за консумация на алкохол е 18 г., а в Америка е 21 г. Легално разрешената възраст съществува, тъй като едно и също количество алкохол има много по-силно въздействие с отрицателен ефект върху тялото на млад човек, което все още се развива. Мозъкът и черният дроб на младите хора не са напълно оформени и пиенето на алкохол може да им причини повече вреди, отколкото на възрастен човек. Алкохолът влияе на преценката, координацията, настроението, реакциите и поведението, а младият човек е по-уязвим и по-трудно се справя с тези ефекти, отколкото възрастният. Когато алкохолът се разгражда, в тялото се произвеждат токсини (отрови) и при прием на голямо количество с голяма бързина може да стигне до алкохолно отравяне, кома или дори смърт. Препоръчително е, ако непълнолетни решат да опитат алкохол, това да става с изричното знание, разрешение и контрол на родителите, чиято отговорност и задължение е да пазят децата си, докато навършат пълнолетие..

Каква е разликата между алкохолна толерантност и пристрастеност?

Съществуват термини "алкохолна толерантност" и "пристрасеност към алкохола".

Толерантността постепенно води до нужда от повече и повече алкохол, за да се постигне един и същ ефект на опиянение. Ако пияте редовно извън препоръките на МЗ, рискувате да се пристрастите.

Пристрастяването означава, че вече не можете да се справите с живота си без алкохол. Без алкохол се чувствате зле и имате симптоми на липса/необходимост, което включва треперене, гадене и дори повръщане. Тези симптоми правят много

трудно преодоляването на пристрастването и са нужни специализирана помощ и подкрепа. Вижте контактите на стр. 105 за помощ и съвет.

Може ли да имате алергия към алкохола?

Да, възможно е. Алергията към храни и напитки се получава, когато нормално поносимо вещество се възприема като заплаха от имунната система на организма. При алергичните хора дори малко алкохол може да предизвика реакция като мигрена, главоболие, сърбеж, обриви, колики в червата, диария, астма, подутини по лицето и около очите. Ако страдате от тези симптоми при употреба на алкохол, консултирайте се със своя личен лекар.

Етнически и генетически различия

8% от световното население имат дефицит на ензима, който е отговорен за разграждане на алкохола, което означава, че ацеталдехидът (токсин от разграждането на алкохола) се натрупва в кръвния поток и черния дроб. Кръвната концентрация на този токсин при индивиди с този дефицит може да бъде 10 пъти по-висока от нормалната. Физическите ефекти може да включват зачеряване на лицето, ускорен пулс, главоболие, гадене и повръщане, силна сънливости или умора и никокръвно налягане. Ефектите от всяка консумация на алкохол са толкова неприятни, че повечето хора с дефицит на ензим "алкохолдехидрогеназа" не бива да пият алкохол.

Какво е отговорна консумация?

Правителствата в Европейския съюз и техните медицински служби дават предписания за безопасно ниво на консумация на алкохол за повечето пълнолетни (това не важи, ако сте под 18 г.), при прием на определени лекарства, при бременни жени, при анамнеза за психично заболяване или пристрастване. Въпреки това, отговорната консумация на алкохол се отнася до това как и кога да пием и какво да е поведението на пиещия спрямо останалите. Най-добре е да се пие умерено и за добро настроение, а алкохолът да се разрежда с вода

и/или безалкохолни напитки. Умерената консумация означава в определени ситуации, когато ефектът от алкохола може да изложи на рисък Вашата безопасност или тази на другите, да не пиете – например, при шофиране, по време на бременност или при определени работни ситуации.

Какво е „пиене, за да се напиеш“?

"Пиенето, за да се напиеш" е често използван термин, който няма ясно определение. Той се различава по своето медицинско и социално използване от пиене до пиянство, пиене на пет или повече напитки в бърза последователност или пиене по един повод, за една вечер. С него се описват вредните модели на консумация като „пиене до пиянство“ или „излизане с намерение да се напия“. Световната здравна организация (СЗО) определя "пиенето, за да се напиеш" като пиене на шест или повече стандартни напитки по време на един купон. Каквато и да е дефиницията, пиенето с цел напиване може да повреди мозъчните клетки дори повече от продължителната употреба на алкохол.

Какви са социалните норми?

Определянето на социални норми е процесът, при който ценостите, в които обществото вярва, се превръщат в модел на поведение. Що се отнася до употребата на алкохол, младежите не бива да се поддават или да основават поведението си на грешна информация или интерпретация. Подрастващите са склонни да преувеличават познанията си относно поведението на пълнолетните от тях. Това убеждение става тяхна норма и влияе върху поведението им.

Например 90% от пиещите алкохол смятат, че всеки млад човек е пробвал, а в действителност това са около 18% от 16 – 24-годишните.

Социалните норми имат за цел да коригират очакванията и вярванията за това как се държат повечето младежи. Разбира се, в много култури пиенето на алкохол не е социалната норма, като над 50% от пълнолетните по света избират да не пият поради религиозни, генетични, културни или здравни причини.

